

РОЗДІЛ 6. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА
MANAGING CAPITAL OF THE ENTERPRISE

Досліджено сутність категорій «капітал» та «управління капіталом підприємства» (формування, функціонування та відтворення підприємницького капіталу) в сучасних умовах. Розкрито, що управління капіталом є невід'ємним складником системи фінансового управління, що має забезпечити одержання позитивного фінансового результату господарської діяльності, досягнення її стратегічних цілей управління. Проаналізовано джерела формування капіталу підприємства. Показано динаміку складу та структури капіталу на прикладі ПП «Агрофірма «Батьківщина». Доведено, що достатній розмір фінансових ресурсів забезпечує фінансову стійкість, платоспроможність, стабілізацію обсягів виробництва, а також можливість його розширення, достатній рівень забезпечення організації матеріальними ресурсами, а отже, здатність у процесі виробництва відшкодувати авансовані фінансові ресурси в обсягах, що не будуть постулатися використаним. Фінансова політика підприємства передусім проявляється у захисті його від можливого банкрутства.

Ключові слова: капітал, підприємство, управління, коефіцієнти, джерела капіталу, власний капітал, позиковий капітал.

ятия» (формирование, функционирование и воспроизводство предпринимательского капитала) в современных условиях. Раскрыто, что управление капиталом является неотъемлемой составляющей системы финансового управления, которая должна обеспечить получение положительного финансового результата хозяйственной деятельности, достижение ее стратегических целей управления. Проанализированы источники формирования капитала предприятия. Показана динамика состава и структуры капитала на примере ООО «Агрофирма «Батьківщина». Доказано, что достаточный размер финансовых ресурсов обеспечивает финансовую устойчивость, платежеспособность, стабилизацию объемов производства, а также возможность его расширения, достаточный уровень обеспечения организации материальными ресурсами, а следовательно, способность в процессе производства возместить авансированные ресурсы в объемах, которые не будут уступать использованным. Финансовая политика предприятия в первую очередь проявляется в защите его от возможного банкротства.

Ключевые слова: капитал, предприятие, управление, коэффициенты, источники капитала, собственный капитал, заемный капитал.

УДК 681.12

<https://doi.org/10.32843/infrastruct33-39>**Алескерова Ю.В.**

д.е.н., старший науковий співробітник, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Вінницький національний аграрний університет

Червань О.Г.

студент

Вінницький національний аграрний університет

Исследована сущность категорий «капитал» и «управления капиталом предпри-

The essence of the capital category and capital management of the enterprise (formation, functioning and reproduction of entrepreneurial capital) in the present conditions is investigated. It is disclosed that capital management is an integral part of the financial management system, which should ensure that a positive financial result of economic activity is achieved and achieve its strategic management objectives. The sources of enterprise capital formation are analyzed. The direction of improvement of capital management of the enterprise does not disappear, but increases, it is connected with the stable development of economic activity of enterprises. There is a problem of improvement of existing ones or the search for new mechanisms of financial provision of economic entities, optimization of the structure of sources of financing with a view to their most efficient use and appropriate increase of the efficiency of the enterprise as a whole. Capital management is an integral part of the financial management system, which should ensure a positive financial result of economic activity, achieve its strategic management objectives. It is shown dynamics of composition and structure of capital on the example of PE "Agrofirm "Batkivshchyna". It is proved that sufficient financial resources provide: financial stability, solvency, stabilization of production volumes, as well as the possibility of its expansion, sufficient level of organization of material resources, and, consequently, the ability in the production process to recover advance financial resources in volumes that will not yield used. Bankruptcy is the realization of catastrophic risks of an enterprise in the course of its economic activity, as a result of which it can not meet the established requirements of the requirements imposed on the part of creditors and fulfill obligations to the budget. As a rule, since the main objective of managing capital of an enterprise is to generate profit, then special attention in determining the efficiency is given to the indicators, in which the direct result of the direct result of the enterprise is involved: net profit (loss). The resulting economic effect from the use of available capital, expressed through the system of economic indicators and coefficients, confirms the interdependence of the amount of resources used, the profitability and efficiency of the use of assets.

Key words: capital, enterprise, management, coefficients, sources of capital, own capital, borrowed capital.

Постановка проблеми. Нині в умовах існування різних форм власності в Україні особливо актуальним стає вивчення питань формування, функціонування та відтворення підприємницького капіталу. Можливості становлення підприємницької діяльності та її подальшого розвитку можуть бути реалізовані лише тільки тоді, якщо власник розумно управляє капіталом, вкладеним у підприємство.

Найчастіше на практиці капітал підприємства розглядається як щось похідне, як показник, який

грає другорядну роль, при цьому на перше місце, як правило, виноситься безпосередньо сам процес діяльності підприємства.

У зв'язку із цим принижується роль капіталу, хоча саме капітал й є об'єктивною основою виникнення і подальшої діяльності підприємства, оскільки дохід (прибуток) приносить саме використання капіталу, а не діяльність підприємства як така. Усе це зумовлює особливу значущість процесу грамотного управління капіталом підприємства на різних етапах його існування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Із плином часу не зникає інтерес науковців до дослідження сутності категорії «капітал» та особливостей системи управління ним. Це пов'язано зі стійким розвитком господарської діяльності підприємств. Постає проблема вдосконалення наявних або пошуку нових механізмів фінансового забезпечення суб'єктів господарювання, оптимізації структури джерел фінансування для їх найбільш ефективного використання й відповідного підвищення ефективності діяльності підприємства у цілому.

Управління капіталом є невід'ємним складником системи фінансового управління, що має забезпечити одержання позитивного фінансового результату господарської діяльності, досягнення її стратегічних цілей управління.

Теоретичні й практичні аспекти управління капіталом розглядаються в роботах вітчизняних та зарубіжних авторів: І.О. Бланка, І.Ю. Салькової, Г.М. Калетніка, Дж. Ван Хорна, Ю.В. Алескерової, В.Л. Тодосійчука, Л.І. Федоришиної та ін. Однак недостатньо обґрунтований комплексний підхід до управління капіталом підприємства вимагає подальшого дослідження та практичних розробок.

Постановка завдання. Аналіз робіт учених із питань управління капіталом підприємства зумовив необхідність узагальнення підходів до визначення та формування капіталу, а також формування на основі системного підходу моделі управління капіталом підприємства в контексті людського розвитку. Механізм управління капіталом передбачає такі основні завдання, як: чітка постановка цілей і завдань управління власним капіталом та контроль над їх дотриманням; розроблення напрямів оптимізації і шляхів удосконалення процесу управління капіталом; розроблення загальної стратегії щодо управління капіталом підприємства. Мета дослідження полягає у визначенні шляхів удосконалення управління капіталом підприємства на основі розрахунків та аналізу діяльності підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Капітал – одна з фундаментальних економічних категорій, сутність якої наукова думка з'ясує протягом кількох століть. Термін «капітал» походить від латинського *capitalis*, що означає основний, головний. У початкових роботах економістів капітал розглядався як основне багатство, основне майно. Із розвитком економічної думки це первісне абстрактне й узагальнене поняття капіталу наповнювалося конкретним змістом, відповідним панівній парадигмі економічного аналізу розвитку суспільства.

У процесі господарської діяльності відбувається постійний оборот капіталу: послідовно він змінює грошову форму на матеріальну, яка, своєю чергою, змінюється, приймаючи різні форми про-

дукції, товару та ін., відповідно до умов виробничо-комерційної діяльності організації, і, нарешті, капітал знову перетворюється на грошові кошти, готові почати новий кругообіг.

В українській практиці капітал підприємства часто розділяють на капітал активний і пасивний. Із методологічного погляду це невірно. Такий підхід є причиною недооцінки місця та ролі капіталу в бізнесі і приводить до поверхневого розгляду джерел формування капіталу. Капітал не може бути пасивним, оскільки є вартістю, що приносить додаткову вартість, що знаходиться в русі, у постійному обороті, тому більш обґрунтовано тут застосовувати поняття джерел формування капіталу і функціонуючого капіталу [7].

Власний капітал складається зі статутного, додаткового і резервного капіталу, нерозподіленого прибутку та цільових (спеціальних) фондів (рис. 1). Комерційні організації, що функціонують на принципах ринкової економіки, як правило, володіють колективною або корпоративною власністю. Власниками виступають юридичні та фізичні особи, колектив вкладників-пайовиків або корпорація акціонерів. Статутний капітал, сформований як частина акціонерного капіталу, найбільш повно відображає всі аспекти організаційно-правових основ формування статутного капіталу.

Фінансовий стан підприємства здебільшого залежить від того, які кошти має підприємство, звідки вони взялися і куди вкладені. Структура джерел утворення активів (засобів) представлена основними складниками: власним капіталом і позиковим капіталом.

Власний капітал (ВК) організації як юридичної особи в загальному вигляді визначається вартістю майна, що належить організації. Власний капітал складається зі статутного, додаткового, резервного капіталу і нерозподіленого прибутку.

А позиковим капіталом (ПК) є частина вартості майна організації, придбаного в рахунок зобов'язання повернути постачальникові, банку, іншому кредиторів гроші або цінності, еквівалентні вартості такого майна. У складі позикового капіталу розрізняють короткострокові та довгострокові позикові засоби, кредиторську заборгованість (притягнений капітал). На підставі показників бухгалтерської звітності проведемо аналіз складу, структури і динаміки джерел фінансування ПП «Агрофірма «Батьківщина» за 2014–2016 рр. (табл. 1).

За даними таблиці можна сказати, що на підприємстві відбулися принципові зміни структури джерел фінансування: значно збільшилася частка власного капіталу (на 17,1%), збільшився обсяг залученого капіталу (на 15%). Загалом фінансування підприємства збільшилося на 15 256 тис грн, або на 131,8%. Власний капітал підприємства збільшився на 14 665 тис грн, або 191,7%.

Сьогодні найбільшого визнання отримала компромісна теорія структури капіталу (оптимальна структура знаходиться як компроміс між податковими перевагами залучення позикового капіталу і витратами банкрутства), яка не дає змоги для конкретної корпорації розрахувати найкраще поєднання власного і позикового капіталу, але формулює загальні рекомендації під час прийняття рішень.

Динамічні моделі враховують постійний потік інформації, який отримує ринок по даній корпорації. Розглядається більше число інструментів прийняття рішень. Управління джерелами фінансування не зводиться до встановлення цільової структури капіталу, оскільки включає вибір між короткостроковими і довгостроковими джерелами й управління власними джерелами (прийняття рішень щодо структури власного капіталу).

Достатній розмір фінансових ресурсів забезпечує фінансову стійкість, платоспроможність, стабілізацію обсягів виробництва, а також можливість його розширення, достатній рівень забезпечення організації матеріальними ресурсами, а отже, здатність у процесі виробництва відшкодувати

авансовані фінансові ресурси в обсягах, що не будуть поступатися використаним.

Успішна реалізація розробленої політики формування фінансових ресурсів пов'язана з вирішенням таких основних завдань: проведенням об'єктивної оцінки вартості окремих елементів власного капіталу; забезпеченням максимізації формування прибутку підприємства з урахуванням допустимого рівня фінансового ризику; формуванням ефективної політики розподілення прибутку (дивідендної політики) підприємства; формуванням та ефективним здійсненням політики додаткової емісії акцій (емісійної політики) чи залучення додаткового пайового капіталу.

У групі функцій управління формуванням капіталу ПП «Агрофірма «Батьківщина» як керуючої системи основними з них є:

1. Розроблення стратегії формування капіталу підприємства. У процесі реалізації цієї функції, виходячи із загальної стратегії економічного розвитку підприємства й прогнозу кон'юнктури ринку капіталу, формується система цілей і цільових показників фінансової діяльності в розглянутій сфері на довгостроковий період, визначаються

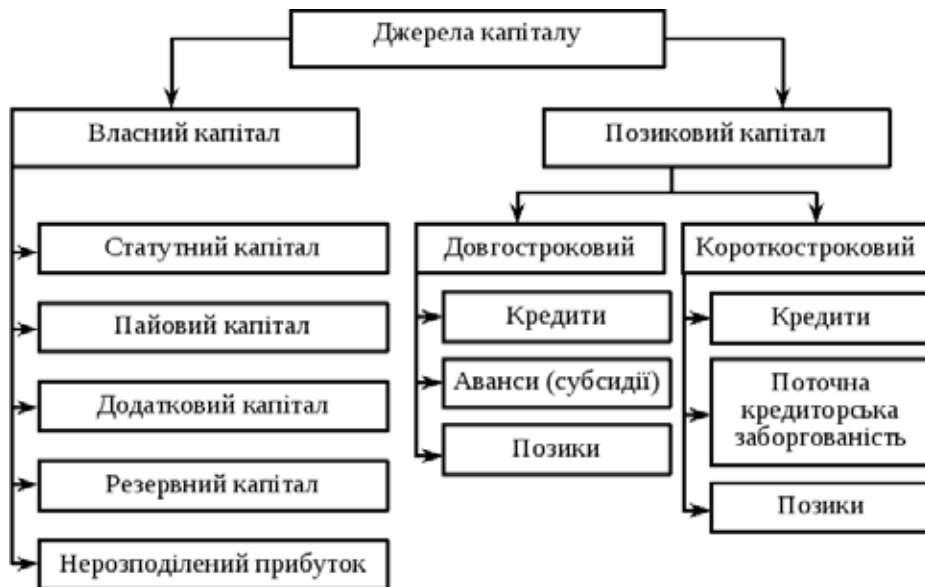

Рис. 1. Форми капіталу підприємства

Таблиця 1

Динаміка складу та структури капіталу ПП «Агрофірма «Батьківщина»

Види капіталу	2014 р.		2015 р.		2016 р.		Відхилення 2016 р. до 2014 р.	
	тис грн	%	тис грн	%	тис грн	%	тис грн	%
Власний капітал, всього	7649	66,1	11705	74,8	22314	83,2	14665	291,7
Залучений капітал	3928	33,9	3951	25,2	4519	16,8	591	115,0
Всього	11577	100,0	15656	100,0	26833	100,0	15256	231,8

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства

пріоритетні завдання формування капіталу, що будуть розв'язані в найближчій перспективі, і розробляється політика дій підприємства за основними напрямками формування капіталу.

2. Створення ефективних інформаційних систем управління формуванням капіталу, що забезпечують обґрунтування альтернативних варіантів управлінських рішень. У процесі реалізації цієї функції повинні бути визначені обсяги й зміст інформаційних потреб системи управління формуванням капіталу, сформовані зовнішні та внутрішні джерела інформації, що задовольняють ці потреби.

3. Здійснення аналізу різних аспектів фінансової діяльності підприємства, пов'язаної з формуванням капіталу. У процесі реалізації цієї функції проводиться експрес-аналіз окремих фінансових операцій, пов'язаних із формуванням капіталу, досліджується динаміка обсягу, структури та джерел формування капіталу підприємства, здійснюється фундаментальний аналіз чинників, що впливають на окремі параметри формування капіталу в розглянутому періоді.

4. Здійснення планування показників формування капіталу підприємства і його залучення з різних джерел. Реалізація цієї функції пов'язана з розробленням системи поточних планів та оперативних бюджетів за всіма основними напрямками формування капіталу підприємства.

У групі функцій управління формуванням капіталу як спеціальної сфери управління ПП «Агрофірма «Батьківщина» основними з них є:

1. Управління формуванням капіталу в процесі створення підприємства. Змістом цієї функції є визначення загальної потреби в капіталі на первісній стадії його життєвого циклу, обґрунтування найбільш ефективної схеми фінансування нового бізнесу, формування оптимальних пропорцій структури капіталу підприємства на етапі його створення, визначення складу залученого капіталу за окремими його формами, управління залученням стартового капіталу в необхідних обсягах із різних джерел.

2. Управління формуванням власного капіталу підприємства в процесі його розвитку. На первісному етапі цього управління повинна бути розроблена політика формування власного капіталу підприємства на конкретній стадії його життєвого циклу. Змістом цієї функції є також виявлення та реалізація можливостей залучення підприємством власного капіталу із внутрішніх і зовнішніх джерел.

3. Управління залученням позикового капіталу. У процесі реалізації цієї функції формується політика залучення позикового капіталу на окремих стадіях його життєвого циклу, визначається потреба в різних формах залученого позикового капіталу, виявляються можливі джерела залу-

чення цього капіталу, укладаються договори з конкретними кредиторами підприємства.

4. Управління середньозваженою вартістю капіталу. Змістом цієї функції управління є: оцінка вартості конкретних форм капіталу, залученого з різних джерел; виявлення резервів зниження вартості окремих елементів капіталу; виявлення граничних значень граничної вартості капіталу; мінімізація середньозваженої вартості капіталу за рахунок раціоналізації джерел його формування.

5. Управління структурою капіталу. Реалізація цієї функції пов'язана з оцінкою переваг і недоліків використання власного й позикового капіталу в конкретних умовах господарської діяльності підприємства; оптимізацією показників структури капіталу за критеріями максимізації рівня фінансової рентабельності, мінімізації середньозваженої його вартості, мінімізацією рівня фінансових ризиків і т. п.; формуванням показника цільової структури капіталу й забезпеченням його досягнення.

6. Управління фінансовими ризиками, пов'язаними з формуванням капіталу. У процесі реалізації цієї функції виявляється склад основних фінансових ризиків, властивих формуванню капіталу даного підприємства; здійснюється оцінка рівня цих ризиків й обсягу пов'язаних із ними можливих утрат капіталу; обґрунтовується система заходів щодо мінімізації окремих фінансових ризиків, а також їх страхування. Ефективний механізм управління формуванням капіталу дає змогу в повному обсязі реалізувати цілі й завдання, що стоять перед ним, сприяє результативному здійсненню функцій цього управління. Для виживання підприємства в умовах постійного загострення конкурентної боротьби необхідно вміти реально оцінити фінансовий стан як свого підприємства, так і існуючих потенційних конкурентів.

Фінансовий стан підприємства, його стійкість багато в чому залежать від оптимальної структури джерел капіталу (співвідношення власних і позикових коштів), від оптимальності структури активів підприємства і насамперед від співвідношення основних і оборотних коштів, а також від зрівноваженості активів та пасивів підприємства за функціональною ознакою.

Оцінка змін, що сталися у структурі капіталу, може бути неоднаковою з позицій інвесторів і підприємства. Для банків та інших кредиторів ситуація надійніша, якщо частка власного капіталу клієнтів більш висока. Це виключає фінансовий ризик.

Необхідно оцінити ступінь фінансової стійкості капіталу ПП «Агрофірма «Батьківщина». Для цього розрахуємо показники, наведені в табл. 2.

На основі даних таблиці можна констатувати, що активи підприємства переважно сформовані за рахунок власних коштів підприємства, про що свідчать коефіцієнти фінансової залежності під-

Таблиця 2

Показники ефективності управління формуванням капіталу ПП «Агрофірма «Батьківщина»

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	Відхилення 2016 р. до 2014 р.
Коефіцієнт концентрації власного капіталу	0,66	0,75	0,83	0,17
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,34	0,25	0,17	-0,17
Коефіцієнт фінансової залежності	1,51	1,34	1,2	-0,31
Коефіцієнт поточної заборгованості	0,28	0,06	0,05	-0,23
Коефіцієнт стійкості фінансування	0,72	0,94	0,95	0,23
Коефіцієнт фінансової залежності капіталізованих джерел	0,06	0,16	0,1	0,04
Коефіцієнт покриття боргів власним капіталом	1,95	2,96	4,94	2,99
Коефіцієнт фінансового левериджу	0,51	0,34	0,2	-0,31

приємства та концентрації позикового капіталу. Протягом 2014–2016 рр. коефіцієнт концентрації власного капіталу збільшився на 0,17 і становить у звітному періоді 0,83. Коефіцієнт фінансової залежності свідчить про те, що в 2016 р. на кожні 1,2 грн, вкладених в активи, 1 грн припадає на власний капітал і лише 0,2 – на позиковий. На основі коефіцієнта стійкості фінансування можна сказати, що 95% активів сформовано за рахунок стійких джерел фінансування, а саме власного капіталу та довгострокових зобов'язань. Коефіцієнт фінансового левериджу вважається одним з основних індикаторів фінансової стійкості підприємства. Фінансовий ризик вкладення капіталу в підприємство протягом 2014–2016 рр. значно зменшився, коефіцієнт фінансового левериджу у звітному періоді становить 0,2, що на 0,31 менше порівняно з 2014 р.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, фінансова стійкість ПП «Агрофірма «Батьківщина» протягом досліджуваного періоду зазнала певних змін, проте зменшення частки позикового капіталу не завжди є позитивним явищем, адже присутність кредитів у підприємства свідчить про його здатність знаходити можливості виходу зі складних ситуацій. Фінансова політика підприємства передусім проявляється у захисті його від можливого банкрутства.

Банкрутство – це реалізація катастрофічних ризиків підприємства в процесі його господарської діяльності, внаслідок якої воно не може задовільнити в установлені строки вимоги, що пред'явлені з боку кредиторів, та виконати зобов'язання перед бюджетом.

Як правило, оскільки основною метою управління капіталом підприємства є отримання прибутку, то особлива увага під час визначення ефективності приділяється показникам, в обрахунку яких приймає участь безпосередній результат діяльності підприємства: чистий прибуток (збиток). За результатами аналізу показників, наведених у табл. 2, спостерігається певна стабільність показників фінансового стану.

Отриманий економічний ефект від використання наявного капіталу, виражений через систему економічних показників та коефіцієнтів, підтверджує взаємозалежність обсягу використаних ресурсів, доходності та ефективності використання активів.

У цілому дослідження спрямоване на вивчення сучасних концепцій управління капіталом і їх застосування для визначення оптимізації структури джерел фінансування підприємства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бланк И.А. Финансовый менеджмент. Киев : Ника Центр, 2001. 528 с.
2. Алескерова Ю.В., Тодосійчук В.Л. Бюджетування як інноваційний підхід в управлінні аграрним підприємством. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 10. С. 524–528.
3. Алескерова Ю.В., Сідак О.М. Управління капіталом страхових компаній. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 18. С. 300–306.
4. Салькова І.Ю., Римар А.Ю. Основи забезпечення фінансової безпеки. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 20. С. 889–893.
5. Aleskerova Yu., Mulyk T., Fedoryshyna L. Improving credit protection analysis methods. Reports of main agricultural enterprises. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol. 4. № 2. P. 1–7.
6. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis of investment activities of enterprises of Ukraine. Economic system development trends: the experience of countries of Eastern Europe and prospects of Ukraine. Riga. 2018. P. 1–17.
7. Калетнік Г.М. Стратегіко-інституційні засади ефективності використання потенціалу аграрного сектору економіки. *Економіка. Фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2015. Вип. 1. С. 3–14.

REFERENCES:

1. Blank, I. A. *Financial management*. Training course. Kyiv: NikaCenter, 2001. 528 p. (in Russian)
2. Aleskerova Yu.V., Todosiychuk V.L. (2016). *Byudzhetuvannya yak innovatsiyniy pidkhid v upravlinni*

agrarnim pidpriemstvom [Budgeting as an innovative approach in the management of agrarian enterprises]. *Global'ni ta natsional'ni problemi ekonomiki* [Global and national problems of economics] Vip.10. S. 524-528.

3. Aleskerova Yu.V., Cherniy O.M. (2018) Rozvitok innovatsiynoi diyal'nosti v strakhovikh kompaniyakh Ukraïni. Infrastruktura rinku. [Development of innovative activity in insurance companies of Ukraine. Market infrastructure.]. Vip. 20. S. 208-213 (in Ukrainian).

4. Salkova I.Yu., Rymar A.Yu. (2017) Osnovy zabezpechennia finansovoi bezpeky. [Fundamentals of financial security]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, vyp. 20, pp. 889-893. (in Ukrainian)

5. Aleskerova Yu., Mulyk T., Fedoryshyna L. (2018) Improving credit protection analysis methods Reports of

main agricultural enterprises. *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 4, no. 2, pp. 1–7 (in English).

6. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. (2018) Analysis of investment activities of enterprises of Ukraine. Economic system development trends: the experience of countries of Eastern Europe and prospects of Ukraine. Riga. 2018. P. 1–17 (in English).

7. Kaletnik H.M. (2015) Stratehiko-institutsiini zasady efektyvnosti vykorystannia potentsialu ahrarynoho sektora ekonomiky [Strategic-institutional principles of effectiveness of using the potential of the agricultural sector of the economy]. *Vseukrainskyi naukovo-vyrobnychiy zhurnal "Ekonomika. finansy. menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky"*, vyp. 1, pp. 3-14. (in Ukrainian).

Aleskerova Yuliia

Doctor of Economic Sciences, Senior Researcher,
Senior Lecturer at Department of Finance, Banking and Insurance
Vinnytsia National Agrarian University

Chervan Olesya

Student
Vinnytsia National Agrarian University

MANAGING CAPITAL OF THE ENTERPRISE

Currently, in the conditions of existence of different forms of ownership in Ukraine, the study of issues of the formation, operation and reproduction of entrepreneurial capital becomes especially relevant. Possibilities of establishing an entrepreneurial activity and its further development can be realized only if the owner wisely manages the capital invested in the enterprise.

Often, in practice, the capital of an enterprise is regarded as something original, as an indicator that plays a minor role, while in the first place, as a rule, the process of the enterprise itself is carried out directly. In this regard, the role of capital is diminished, even though capital itself is the objective basis for the emergence and further activity of the enterprise. Since income, profit, it is precisely the use of capital, and not the activity of the enterprise as such. All this determines the special significance of the process of competent capital management of the enterprise at various stages of its existence. Over time, the interest of scientists in researching the essence of the category "capital" and the peculiarities of its management system does not disappear.

The direction of improvement of capital management of the enterprise does not disappear, but increases, it is connected with the stable development of economic activity of enterprises. There is a problem of improvement of existing ones or the search for new mechanisms of financial provision of economic entities, optimization of the structure of sources of financing with a view to their most efficient use and appropriate increase of the efficiency of the enterprise as a whole.

Capital management is an integral part of the financial management system, which should ensure a positive financial result of economic activity, achieve its strategic management objectives.

However, the insufficiently substantiated integrated approach to capital management requires further research and practical development.

The purpose of the article is to manage the company's capital based on the calculations and analysis of the enterprise.

Capital – one of the fundamental economic categories, the essence of which the scientific idea clarifies for several centuries. The term "capital" comes from the Latin "capitalis", which means the main, main. In the initial work of economists capital was considered as the main wealth, the main property. With the development of economic thought, this initial abstract and generalized concept of capital was filled with a specific content, corresponding to the dominant paradigm of economic analysis of the development of society.

In the process of economic activity, there is a constant turnover of capital: consistently, it changes the monetary form of the material, which in turn changes, taking various forms of products, goods and others, in accordance with the conditions of production and commercial activity of the organization, and, finally, the capital again turns into money funds are ready to start a new cycle.

Consequently, it can be concluded that the financial stability of PP "Agrofirma "Batkivshchyna" during the investigated period has undergone certain changes, but the reduction of the share of debt capital is not always a positive phenomenon, because the presence of loans in the company indicates the ability of the company to find opportunities to exit difficult situations. The financial policy of the company, first of all, manifests itself in protecting it from possible bankruptcy.

Bankruptcy is the realization of catastrophic risks of an enterprise in the course of its economic activity, as a result of which it can not meet the established requirements of the requirements imposed on the part of creditors and fulfill obligations to the budget.

As a rule, since the main objective of managing capital of an enterprise is to generate profit, then special attention in determining the efficiency is given to the indicators, in which the direct result of the direct result of the enterprise is involved: net profit (loss). The resulting economic effect from the use of available capital, expressed through the system of economic indicators and coefficients, confirms the interdependence of the amount of resources used, the profitability and efficiency of the use of assets.

In general, the study is aimed at studying modern concepts of capital management and their application to determine the optimization of the structure of sources of financing of the enterprise.